

ПЕТЪР РАЛЧЕВ И ГЕОРГИ ЯНЕВ ЦВЕТЪТ НА БЪЛГАРСКИЯ ФОЛКЛОР ГОСТУВА В ПРАГА

ИВАН ИВАНОВ

Когато споменете имената им, сърцето на всеки почитател на българската народна музика затуптява с радостен трепет. Трудно бихте могли да намерите по-големи български музикални звезди, които с брилянтността и виртуозността на своите изпълнения да завладяват публиката по целия свят и да я запознават с най-доброто от родния фолклор. В последните години цигуларят и основателят на оркестър “Орфей” Георги Янев и феноменалният акордеонист Петър Ралчев обогатяват своята музика (чийто корени остават във фолклора) и с елементи на джаз и world music. Пражката публика, която запълни почти до краен предел залата на реномирания клуб “Рокси”, стана свидетел на един великолепен спектакъл, който на 9 май можете да видите отново в Lucerna Music Bar. Този път звездите на сцената ще са още повече, защото към дуото Ралчев – Янев ще се присъединят Иво Папазов и Стоян Янкулов.

Какви са впечатленията ви от концерта в клуб “Рокси”?

П.Ралчев - На чешки се казвало “ужасни”. В такъв случай – ужасни, но не в българския смисъл на думата. Впечатленията ни са много добри. Просто сме очаровани как ни прие публиката и по-

добре от това едва ли можеше да бъде. Не винаги се получават толкова добри концерти с такава атмосфера! Публиката откликваше на всеки импулс, изпратен ѝ от нас.

Свирите ли често в чужбина?

П.Ралчев - Да, доста. Последните години свирим предимно в чужбина.

Намирате ли разлика в начина, по който ви приемат на различни места?

Разлика има, може би, само в спонтанността, с която публиката реагира на това, което искаме да ѝ дадем.

Г.Янев - На нас тази реакция ни е много необходима, защото свиренето е един взаимен процес между музиканти и публика. Колкото повече комуникират двете страни, толкова по-добра музика се получава.

В последните години в световните музикални тенденции се забелязва повишен интерес към фолклора в цял свят. Усещате ли го и вие с вашата музика?

П.Ралчев - Да, определено. Свирили сме на много фестивали за World Music и джаз. Хората днес определено се интересуват от

музика, в която има елементи от други жанрове, различни от популярната музика и търсят в нея импровизационния момент. Бих казал, че в чужбина този повишен интерес е много осезаем, но за съжаление не и в България. В България свирим по-малко и по-рядко и нашите акции са от типа на фестивали и самостоятелни концерти.

Г.Янев - Ние и двамата сме завършили класическа музика, но фолклор изпълняваме много отдавна. Освен на сватби и на войнишки изпращания навремето сме свирели и на 150 концерта годишно. Днес нещата се промениха, но продължаваме да работим и да правим музика, защото това е нашият живот, а и фолклорът е едно от най-ценните неща, които България има.

Сега по-трудно ли е за музикантите в България да намерят професионална реализация?

П.Ралчев - За изгряващите и още ненавлезли в професията е определено по-трудно. За да се изгради един музикант, трябва да има възможност много пъти да свири на сцена. Това не става за 2-3 години. Най-плодотворната в музикално отношение епоха за нас беше от 70-те до 90-те години. Съществуваха много събори, много оркестри и конкуренцията беше голяма. Професионалните оркестри се стремяха да имат свой звук и да са ярко индивидуални. Хората се нуждаеха от тази музика, макар че не всеки имаше възможност да покани реномирано име. Тези неща след 90-те години се промениха, така както се промени и социалният живот. Ние искаме да запазим нивото, което тогава постигнахме и най-много се опасяваме да не се получи някаква пауза в приемствеността и след години младите поколения да се питат "Това българска музика ли е?" и да не стане от нея музикален експонат.

Коя е най-голямата опасност за истинския фолклор? Няма ли за това вина поп-фолкът?

Г.Янев - Това е един голям бизнес, който е днес цяла империя около "Пайнер мюзик". Аз не се вълнувам от тази музика, но естествено, тя измести както народната музика, така и много други жанрове. Когато на хората им се пуска едно и също, те без да искат свикват с това.

Аз лично на ваше място бих се чувствал много ошетен, когато някой вземе музиката, която свири и от истинския фолклор направи псевдо-фолк, който се продава.

Г.Янев - Аз се чувствам по-скоро ошетен не от музикантите, които го правят, а от хората, на които им е все едно какъв фолклор им се поднася.

П.Ралчев - Това е сложен проблем, в кой-

то играят роля много фактори. Хората, които правят поп-фолк, го правят само за пари. В това няма никакво изкуство за разлика от нашата авторска или народна музика.

Във вашата музика има елементи на класическа музика и фолклор. Коя е музиката, която е най-близко до вашето сърце?

Г.Янев - Ние сме започнали с народната музика и нашата любов към нея се е запазила до днес.

Кои бяха вашите образци тогава?

П.Ралчев - Учили сме се от много хора, не само от акордеонисти, а от всички добри изпълнители като Трайчо Симанов, Ибро Лолов, Мишо Гяуров. Най-важното е, че от самото начало ние се учихме от тях, но се стремяхме да имаме и свой почерк и да свирим с по-друга орнаментика.

С кои други изпълнители свирите, когато не свирите двамата като дуо?

П.Ралчев - Свирим често в чужбина с трио, в което сме със Стоян Янкулов – перкусии и Атешхам Юсеинов – китара. В Норвегия – с акордеониста Стиян Карстемсен, който много често ни кани. В последните години също с един сръбски акордеонист – Йолан Павлович, с който изнасяме училищни концерти, които се казват "Пътуване из Балканите". Запозна-

ваме учениците с нашите ритми и с особеностите на сръбската, българската и македонската музика.

Г.Янев Аз основах преди много години оркестър "Орфей", на който още съм ръководител. Ние свирим предимно в България, но често ни канят на сватби и по други поводи в българските колонии в чужбина.

П.Ралчев - Дълги години сме концерттирали с Иво Папазов, с когото свирим и днес понякога. Наскоро по телевизията излъчвах пак общ концерт от НДК през май миналата година. Случвало се е да сме заедно, той продължава да свири на сватби и до днес. С Йелдъз Ибраимова бяхме на джаз-фестивала в Банско и редовно участваме в нейни записи.

Ще си спомните ли още кога вие двамата свирехте за първи път заедно?

П.Ралчев - Да, разбира се. Пред публика свирехме на сватба още като ученици втори курс в Музикалното училище. Иначе сме свирели заедно, а сме си ходели на гости още в началното училище. Имаше и период, когато като ученици дори живеехме заедно на квартира и непрекъснато свирехме. Признанието при нас дойде сравнително бързо, защото направихме добро впечатление на по-възрастните музиканти още като бяхме на 12-13 години и някои от тях тогава ни помогнаха да направим първите записи в Радио Пловдив. ■

